

درصدهایی که شکم کارگران را سیر نمی‌کند

هفتم اسفند ماه، نشست سه‌جانبه شورای عالی کار با دستور جلسه تعیین دستمزد ۱۴۰۱ برگزار می‌شود. پیش از این، سید معیشت خانوارهای کارگری حدود ۸ میلیون و ۹۷۹ هزار تومان نرخ گذاری شد؛ رقمی که به اعتقاد فعالان کارگری، با واقعیات ملموس جامعه و انتظارات کارگران، فاصله معناداری داشت.

محاسبات رسمی سید معیشت، براساس داده‌های تورمی آذرماه سال جاری صورت گرفته‌ام‌ادر ماه‌های بعدتر و به طور مشخص در بهمن ماه، هزینه‌های زندگی به‌خصوص در بخش خوراکی‌ها، افزایش قابل ملاحظه‌ای داشته‌است. برای شاهد این ادعا می‌توان از تورم بیش از ۵۰ درصدی دو قلم کالای اساسی یعنی گوشت قرمز و برنج مثال آورد. عدم کنترل قیمت اقلام خوراکی و تحمیل تورم بالا به این اقلام، در شرایطی که مبنای محاسبه سید معیشت خانوارهای کارگری، سید خوراکی‌ها و آشامیدنی‌های خانوار است، پایه رسمی مذاکرات مزدی را تا حدود زیادی دچار تزلزل کرده‌است. با این همه، باید منتظر نتیجه مذاکرات شنبه ماند. «محمد رضا تاجیک»، نماینده مجمع عالی نمایندگان کارگری در شورای عالی کار در گفت‌وگو با ایلنا تأکید می‌کند که توقع داریم شرای اجتماعی در مذاکرات مزدی امسال، در صدها رکنار بگذارد و سراغ اعداد و ارقام واقعی بیایند.

شنبه نشست شورای عالی کار برگزار می‌شود. چقدر احتمال دارد در همان روز، بحث‌ها به پایان برسند و دستمزد ۱۴۰۱ تعیین شود؟

بینید ما نمایندگان کارگری در بحث دستمزد، سنگ‌اندازی نداریم. خواسته مشخص ما، تامین نیازهای کارگران است. بر این اساس، اصلی‌ترین مطالبه ما اجرای بند دوم ماده ۴۱ قانون کار است. این بند قانونی اگر اجرا شود، نیازهای مزدی کارگران تامین می‌شود و دیگر هیچ بحثی نداریم. نمایندگان کارگری به هیچ وجه «زیاده‌خواه» نیستند و چیزی بیشتر از اجرای بادهای قانونی نمی‌خواهند. در جلسات قبلی به شرکای اجتماعی گفتیم «کارفرما و دولت با هم به تفاهم برسند و نیازمندی‌های اجرایی تبصره ۲ ماده ۴۱ قانون کار را با هم تامین کنند» لذا چانه‌زنی خاص و جدالی هم نداریم. اگر آنها به تفاهم برسند و با این خواسته موافقت کنند، همان جلسه شنبه می‌تواند جلسه پایانی باشد اما اطمینان دارم با توجه به تضاد منافع کارگر-کارفرما، کار به این سادگی‌ها هم نخواهد بود. کارفرمایان به دنبال کسب منافع بیشتر هستند و از اعداد غیر واقعی دفاع می‌کنند. این تضاد منافع که در امور مالی و حسابداری به آن «تضاد برآمده از تئوری نمایندگی» می‌گویند، موجب می‌شود که کار به چانه‌زنی و جلسات طولانی بکشد.

با این حال، توقع ما از جامعه کارفرمایی این است که به‌سادگی بازو واقع‌بین به جلسه بیایند و به دنبال راه‌حل‌های قانونی و عادلانه برای حل مشکلات موجود باشند. اگر قرار است چرخ صنعت بگردد و اقتصاد از این رکود مرن و تخریبی بیرون بیاید، باید

تجمع مستمری بگیران صندوق هم‌مقابل مجلس

جانبازان، ایثارگران، بازنشستگان و مستمری‌بگیران هم، دیروز مقابل مجلس تجمع کردند. آنها به تصمیم دولت برای واگذاری صندوق همادرسال آینده اعتراض دارند.

به گزارش ایلنا و به گفته این عده، این واگذاری از طریق لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ پیشنهاد شده و در صورت تبدیل این بند به قانون نهایی بودجه، صندوق همادرسال به صندوق بازنشستگی کشوری واگذار می‌شود. این بازنشستگان اعلام کردند که طبق فتاوی‌ای امام خمینی (ره) و دیگر مراجع، واگذاری صندوق بازنشستگی غیرشرعی است و واگذاری از طریق قانون بودجه غیرقانونی است.

آنها افزودند: واگذاری صندوق بازنشستگی همادرسال بدون بررسی دقیق کارشناسی و تطبیق قوانین نظام هماهنگ حقوق بانظام خدمات کشوری باعث اجحاف به بازنشستگان همایی‌هاست.

تجمع کارگران شهرداری رشت مقابل استانداری گیلان

کارگران مجموعه شهرداری رشت روز چهارشنبه (چهارم اسفندماه) با تجمع مقابل استانداری گیلان، پیگیر مطالبات صنفی خود شدند.

به گزارش ایلنا، این کارگران با اشاره به اینکه شهردار فعلی پس از روی کار آمدن و در اولین اقدام خود اضافه‌کاری کارگران شهرداری را کاهش داد که موجب نارضایتی آنها شد، گفتند: همین امر و باقی ماندن شماری دیگری از مشکلات شهر و باکنش جدی اعضای شورای شهر همراه شده‌است.

آنها همچنین افزایش اضافه‌کاری‌ها و پرداخت کامل مطالبات عیدی و سنوات یک سال گذشته را از مسئولین خواستار شدند.

اعتراض کارگران دولت به میزان افزایش حقوق سال آینده

کارگران شاغل در شرکت‌های تابعه دستگاه‌های دولتی روز چهارشنبه (چهارم اسفند) مقابل مجلس تجمع کردند.

به گزارش ایلنا، کارگران شاغل در شرکت‌های تابعه دستگاه‌های دولتی می‌گویند که بند ۴-۱ تبصره ۱۲ لایحه بودجه ۱۴۰۱ که شرایط دستمزد و مزایای جانبی آنها را برای سال آینده تسبیم می‌کند، ۱۰ درصد افزایش حقوق را برای سال آینده پیش‌بینی کرده، در حالی که این ۱۰ درصد افزایش حقوق روی حقوق پایه قرار می‌گیرد و میزان ناچیزی از افزایش حقوق را برای سال آینده ایجاد می‌کند؛ افزایشی که به گفته آنها تطابقی با سید هزینه‌های معیشت ندارد.

به گفته آنها، ۱۰ درصد افزایش مدنظر دولت در لایحه بودجه، میزان حقوق آنها را در حدود ۵ میلیون تومان ننگ می‌دارد و اجازه تطبیق آن با هزینه‌های معیشت را نمی‌دهد. آنها یادآور شدند که کارکنان مشمول قانون مدیریت خدمات کشوری در طول سال افزایش حقوق دارند و در برخی سال‌ها این افزایش ۲ بار اتفاق افتاده اما حقوق و دستمزد کارگران یک بار افزایش می‌یابد و این بار تنها ۱۰ درصد افزایش حقوق برایشان اعمال شده است.

خطا جلو برویم و مزد منطقه‌ای را مثلاً به صورت پایلوت در یک یا دو استان کشور پیاده کنیم، بدون تردید کشور دچار بحران می‌شود. نیاز به تحقیقات و کار کارشناسی بیشتر است تا بی‌گدار به آب‌نزنیم، و موجب بروز بحران نشویم. نهایتاً ما منکر اصل قضیه نیستیم و با مزد منطقه‌ای از اساس مخالفتی نداریم اما دید قانون‌گذار در این مقوله مشخص است؛ مزد ملی سر جای خود و مزد منطقه‌ای در استان‌هایی اجرا می‌شود که تورم بیشتر است و مزد صنفی نیز در صنایعی اجرا می‌شود که سودآوری نهایی بالاتر است. با این حال کارفرمایانمان دنبال این هستند که از اساس زیر میز بزنند و کاسه کوزه حداقل دستمزد را سر کارگر بشکنند ولی نه ما اجازه می‌دهیم نه قانون‌ها سر کارگر این اجازه را داده‌است.

آخرین سوال، چقدر امیدوارید که در مذاکرات مزدی ۱۴۰۱، بیشتر از سال‌های قبل به محاسبات سید معیشت توجه شود و آیا دورنمای روشنی در کار است؟

مسأله دولت رئیسی با توجه به تاثیرگذاری قشر عظیم کارگر در رونق اقتصاد ملی و همچنین صحبت‌هایی که قبل از انتخابات کردند، انتظار بیشتری داریم. در این چندسال اخیر، مردم به راستی ضعیف‌تر و ناتوان‌تر شده‌اند و حتی به اصطلاح عامیانه نمی‌توانند شکم‌شان را سیر کنند. آمارهای رسمی و دولتی نشان می‌دهد که در این چند سال، نرخ فقر اودسه برابر شده، بنابراین باید حمایت بیشتری صورت بگیرد. توجه داشته باشید که در هیچ جای قانون از لفظ باید استفاده نشده‌ال‌در بند دوم ماده ۴۱ قانون کار. در بندیک همین ماده گفته «توجه به نرخ تورم» اما در بند دوم به صراحت تأکید کرده که مزد «باید» به اندازه‌ای باشد که هزینه‌های زندگی را تامین کند. ما اجرای همین باید قانونی را می‌خواهیم. قانون اجرا شود، همه چیز درست می‌شود. می‌خواهیم به دولتی‌ها و کارفرمایان بگوییم امسال با این وضع بد اقتصادی دیگر در صد برای افزایش مزد ندهند. این در صدها شکم ما را سیر نمی‌کند. در صدها از این سه بعد کنار بگذارند و برای دستمزد عدد بدهند، عددی بر مبنای میزان هزینه‌های زندگی. دو سال پیش حق متوسط ۲۰ هزار تومان بود، ۱۰۰ هزار تومان افزایش یافت. بلافاصله آمدند در رسانه‌ها در بوق زدند و کارنا کردند که حق مسکن ۱۵۰ درصد افزایش یافته در حالی که میزان عددی افزایش فقط ۶۰ هزار تومان بود. آن ۱۵۰ درصدی که مدام ادعا می‌کردند، واقعاً بازی با اعداد و بزرگنمایی غیر واقعی بود. می‌خواهیم بگوییم از این بحث در صد بیایند بیرون و عدد بدهند چون با در صد ما سیر نمی‌شویم. الان پایه مزد حدود ۲ میلیون و ۲۰۰ هزار تومان است. ۴۰ درصد آن می‌شود یک میلیون و ۲۰۰ هزار تومان که واقعاً عددی نیست و هیچ مشکلی را حل نمی‌کند. اختلاف دو سید معیشت (سید ۱۴۰۰ و سید ۱۴۰۱) به تنهایی حدود ۲ میلیون و ۱۰۰ هزار تومان است. البته اختلاف واقعی بین دو سید معیشت واقعی، بیش از این است. در یک کار بگویم، حرف آخر این‌که با اعداد بازی نکنند. ماصحبت از قانون می‌کنیم و توقع داریم قانون در مورد دستمزد کارگران اجرا شود.

تهایی به اندازه هزینه زندگی در برخی شهرهای کوچک کشور است، حداقل مزد بالاتری تعریف می‌شود. تعریف مزد منطقه‌ای از نگاه قانون این است؛ یک مزد سراسری براساس الزامات بند دوم ماده ۴۱ و یک حداقل دستمزد بالاتر از این مزد سراسری برای مناطق و استان‌هایی که تورم بالاتری دارند. در مورد مزد صنفی نیز اوضاع به همین ترتیب است. با یک حداقل مزد ملی و سراسری برای تمام صنایع داریم اما در صنایع سودآور تر مثل پتروشیمی‌ها و پالایشگاه‌ها که حاشیه سود امن بیشتر است و کارگران نقش پررنگ‌تری در ایجاد ارزش افزوده برای صنعت و کارفرما دارند، سطح حداقل مزد بالاتر از حداقل مزد ملی تعریف می‌شود.

برخی خیال می‌کنند موافقت ما با مزد منطقه‌ای و صنفی به معنای موافقت بازمیان برداشتن حداقل مزد ملی است و از این به بعد، می‌توانند در کارگاه‌های خود به کارگران، یک سوم حداقل مزد، حقوق بدهند. اصلاً این طور نیست. قانون کار، هرگز مزدبیکاری یا استثماری را به رسمیت نشناخته و نمی‌شناسد. هر نوع توافق بر سر مزد منطقه‌ای و صنفی، توافق بر سر رقم‌های بالاتر از حداقل دستمزد در صنایعی است که پتانسیل بیشتری دارند یا در مناطقی است که سقف هزینه‌های زندگی از متوسط بالاتر است.

با همین تعریفی که دادید، آیا زیرساخت‌ها برای اجرای مزد منطقه‌ای و صنفی فراهم است؛ یعنی هم زیرساخت‌های اجرایی و هم پیش شرط‌های علمی مانند امکان محاسبه دقیق هزینه‌های زندگی در مناطق مختلف کشور یا امکان محاسبه دقیق سهم دستمزد در قیمت تمام‌شده کالا یا تقسیم ارزش افزوده نهایی به سرانه هر کارگر.

نه فعلاً زیرساخت‌ها فراهم نیست. البته در این زمینه پژوهش‌هایی هم انجام شده که ضمن تشکر از موسسه پژوهش‌های عالی سازمان تامین اجتماعی، باید بگویم این پژوهش هنوز خام است و نیاز به پختگی و کار بیشتر دارد. با آزمون و خطا نمی‌شود یا مقوله دستمزد کارگران بر خورد کرد. اگر مطمئن نباشیم و زیرساخت‌های مورد نیاز فراهم نباشد و بس آزمون و

این واقعیات، به نفع‌شان نیست، همان «تضادمنافی» که بیشتر گفتیم. **بحثی اخیراً درباره داغ شکمده و ظاهراً در جلسات اخیر کمیته دستمزد شورای عالی کار نیز به آن پرداخته شده که بحث «مزد منطقه‌ای» و «مزد صنفی» است. نظر گروه کارگری در ارتباط با مزد منطقه‌ای چیست و چرا گروهی از کارفرمایان و نهادهای خبریه سودجو، اصرار بر بره‌گری نشانند مزد منطقه‌ای دارند؟**

مزد منطقه‌ای، صراحتاً قانون است و گروه کارگری هیچ مخالفتی با آن ندارد. نکته اینجاست که در صورت استقرار مزد منطقه‌ای، «حداقل مزد ملی» سر جایش هست و از میان برداشته نمی‌شود. آن سودجویان به این نکته مهم توجه نمی‌کنند که قرار نیست حداقل دستمزد ملی و سراسری کنار برود و مزد منطقه‌ای به جای آن بنشیند. دقت داشته باشید که ماده ۴۱ قانون کار و بند دوم آن، در هیچ صورتی تغییر نخواهد کرد و الزامات آن پایر جا خواهد بود. حداقل مزد سراسری ملی، مزدی است که بتواند حداقل هزینه‌های زندگی یک خانوار متوسط را تامین کند. این مزد به عنوان یک الزام ملی تعریف و تعیین می‌شود؛ حالا در مناطقی از کشور که تورم بالاتری دارند مثل همین تهران که هزینه مسکن و اجاره‌خانه در آن، به

دسترس نیست. هیچ کس نمی‌تواند در تهران گوشت قرمز را یک کیلو ۱۰۰ هزار تومان تهیه کند، بنابراین چون مبنای محاسبات غیر واقعی است، نتایج هم غیر واقعی می‌شود. ما در سال‌های قبل با نمایندگان رسمی مرکز آمار بر سر اعداد و ارقام تورمی و میزان ضریب اطمینان آنها چالش‌های بسیار داشتیم ولی چارچوب محاسباتی آنها به این شکل است و موجب می‌شود عدد واقعی بیرون نیاید. گرچه در محاسبات رسمی سید معیشت خانوارهای کارگری به این اعداد و ارقام رسمی اکتفا می‌شود (و البته چاره دیگری هم نیست) اما کافی است چرخ در بازار بزنیم تا همه چیز روشن شود. خود دولتی‌ها و نمایندگان کارفرمایی هم می‌دانند واقعیت از چه قرار است. آنها هم لابد در همین مملکت زندگی می‌کنند و از همین بازارها خرید و فروش می‌کنند اما قبول

ماه صورت گرفته اما به عینه دیدیم که در بهمن ماه، تقریباً همه اقلام ضروری سید خوراکی‌ها، به شدت گران شده است. اگر قیمت گوشت قرمز با برنج ایرانی را قبل بهمن و روزهای نیمه دوم بهمن با هم مقایسه کنید حجم سنگین هجوم سرسام‌آور گرانی‌ها به سفره‌های کارگران و بازنشستگان رادری می‌یابید. سید معیشت بر اساس داده‌های رسمی آذرماه محاسبه شده و در دی ماه به دلایلی نرخ تورم رسمی را کمتر اعلام کردند. البته این به معنای کاهش شتاب گرانی‌ها نیست، همیشه آمارهای رسمی مرکز آمار ایران با تورم واقعی زندگی مردم متفاوت است. علتش دست‌کاری اعداد نیست بلکه دلیل، محاسبه داده‌ها بر مبنای اعداد ناصحیح و غیر قابل انطباق با واقعیت است. مرکز آمار ایران، اطلاعات قیمتی را از حداقل و حداکثر قیمت‌های بازار می‌گیرد، بعد براساس میانگین گیری وزنی، تورم را محاسبه می‌کند. فرض کنید مثلاً در بهمن ماه در تهران، دو مرکز توزیع دولتی اعلام می‌کنند گوشت قرمز کیلویی ۱۰۰ هزار تومان به مردم عرضه می‌شود و حداکثر قیمت بازار هم مثلاً کیلویی ۱۸۰ هزار تومان است. مرکز آمار این دو رقم ۱۰۰ و ۱۸۰ را می‌گیرد و بعد میانگین را محاسبه می‌کند اما نتیجه درست در نمی‌آید چرا که آن رقم ۱۰۰ هزار تومان حداقل قیمت، واقعاً در دسترس نیست. هیچ کس نمی‌تواند در تهران گوشت قرمز را یک کیلو ۱۰۰ هزار تومان تهیه کند، بنابراین چون مبنای محاسبات غیر واقعی است، نتایج هم غیر واقعی می‌شود.

دو سال پیش حق مسکن از ۴۰ هزار تومان به ۱۰۰ هزار تومان افزایش یافت. بلافاصله آمدند در رسانه‌ها در بوق و کرنا کردند که حق مسکن ۱۵۰ درصد افزایش یافته در حالی که میزان عددی افزایش فقط ۶۰ هزار تومان بود. عددی افزایش، فقط ۶۰ هزار تومان بود

نکته همین جاست. شاهد گرانی اقلام خوراکی در بهمن ماه بودیم. برنج، گوشت و خشکبار به طور تقریباً کم سابقه‌ای گران شده با این حال، مرکز آمار ایران در گزارش رسمی تورم بهمن ماه اعلام کرد که نرخ تورم سالانه بهمن ماه ۱۴۰۰ برای خانوارهای کشور ۴۱.۴ درصد رسیده که نسبت به همین گزارش در ماه قبل، یک درصد کاهش نشان می‌دهد. ولی مشاهدات میدانی از تورم حداقل ۵۰ یا ۶۰ درصدی اقلام اساسی سفره‌ها خبر می‌دهد. این داده‌های متناقض، چقدر از ضریب اطمینان اعداد سید معیشت می‌کاهد و تا چه میزان مذاکرات مزدی پیش‌رو را با دشواری مواجه می‌کند؟ این مشکل تقریباً هر سال وجود دارد. سید معیشت محاسبه می‌شود ولی باز در روزهای پایانی سال، همه چیز گران می‌شود. محاسبات سید معیشت ۱۴۰۱ با داده‌های قبل از بهمن

حداقل دستمزد حذف نمی‌شود، اظهار کرد: زیرساخت‌های اجرایی این طرح مشخص نیست و تبعاتی همچون مهاجرت نیروی کار را به دنبال خواهد داشت لذا امسال همچون سال‌های گذشته و براساس اعلام معاونت روابط کار و با توجه به تعیین رقم سید معیشت کارگران که حدود ۹ میلیون تومان درآمده، دستمزد کارگران طبق ماده ۴۱ قانون کار تعیین خواهد شد.

مهاجرت می‌کند و چه کسی جلوی مهاجرت نیروی کار برای مزد بیشتر را خواهد گرفت؟ اصلاتی گفت: متناسفانه برخی موسسات به اسم خبریه که مالیات نمی‌دهند و حسابرسی هم نمی‌شوند به دنبال چنین موضوعاتی راه‌افتاده‌اند، در حالی که جامعه کارگری از پیامدهای این گونه طرح‌ها آگاه است.

وی گفت: اگر بر فرض مثال دستمزد‌ها در کلانشهری مثل تهران را ۷ میلیون تومان در سیستان و بلوچستان ۴ میلیون تومان تعیین کردیم، کارگر سیستان و بلوچستانی قطعاً

منطقه‌ای شدن دستمزد ۱۴۰۱ مطرح نیست

نیست. علی‌اصلاً در گفت‌وگو با ایسنا بارداً منطقه‌ای شدن دستمزد سال آینده کارگران اظهار کرد: در حال حاضر زیرساخت‌ها برای اجرای این طرح مهیا نیست.

عضو کانون عالی شوراهای اسلامی کار تأکید کرد: دستمزد ۱۴۰۱ کارگران همچون روال سال‌های گذشته و براساس ماده ۴۱ قانون کار تعیین خواهد شد و بحث مزد منطقه‌ای مطرح